

PORADA SE ZÁSTUPCI KÚ, ÚSÚ, KVOP, SMOČR, SMSČR, STMOÚ A DALŠÍCH SUBJEKTŮ

TÉMA:

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Praha

3. září 2024

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor veřejné správy, dozoru a
kontroly

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Legislativní proces – stručný průběh:

- Poslanecká sněmovna ST č. 520 – projednáno v I. čtení 28. 11. 2023 – přikázáno Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj PS jako výboru garančnímu
- Projednáno ve Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj PS 1. 2. 2024 – pozměňovací návrhy (připravené MV) přijaty usnesením Výboru č. 107 s doporučením Poslanecké sněmovně projednat a schválit ST č. 520 ve znění přijatých pozměňovacích návrhů (viz níže)
- V rámci 98. schůze PS projednáno ve II. čtení 16. 4. 2024 (viz PN níže)
- Projednáno po II. čtení ve Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj PS 25. 4. 2024 – doporučení pořadí hlasování o PN v rámci III. čtení včetně zaujatého stanoviska k PN
- V rámci 103. schůze PS projednáno ve III. čtení 24. 5. 2024 (postoupeno do Senátu)
- Zařazeno jako tisk 270 na pořad 25. schůze Senátu jako 2. bod 19. 6. 2024
- Garančním výborem ustanoven Výbor pro územní rozvoj, VS a ŽP (projednal 12. 6. 2024)
- Prikázáno k projednání Ústavně-právnímu výboru (projednal 12. 6. 2024)
- Návrh projednán dne 19. 6. 2024 na 25. schůzi Senátu – Senát návrh schválil
- **Novela vyhlášena ve Sbírce 27. 6. 2024 jako zákon č. 196/2024 Sb. s účinností od 1. 1. 2025**

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

ANOTACE - Hlavní cíle novely:

- **Elektronizovat (digitalizovat) problematiku vzdělávání úředníků ÚSC**
 - Elektronické podání a vyřízení žádostí o akreditaci vzdělávacích institucí a programů přes Portál veřejné správy, elektronizace výročních zpráv, elektronizace procesu zkoušek přes IS IVS Praha (zákon koncipován tak, aby jednotlivá ustanovení v žádném ohledu nebránila naplnění požadavku digitalizace VS)
- **Snížit administrativní (personální, finanční) zátěž ÚSC, vzdělávacích institucí, MV ČR a zjednodušit proces vzdělávání ÚSC**
 - Elektronizace akreditací, zkoušek atd. (viz výše), zjednodušený proces veřejných výzev a výběrových řízení u ÚSC, snížení minimálního rozsahu plánu vzdělávání z 18 na 9 pracovních dnů po dobu 3 let, rozšíření vzdělávacích institucí ex lege o ÚSÚ a KVOP, zjednodušení řízení a zúžení akreditací vzdělávacích institucí a programů, zjednodušení zkoušky ZOZ (obecná část bude nahrazena rozšířením a zakončením vstupního vzdělávání písemným/online testem), zavedení tzv. průřezové ZOZ pro obce I. typu, ZOZ pro „neúředníky“, zrušení akreditační komise, zrušení vedení ad hoc správních řízení o uznání rovnocennosti vzdělání a také zavedení správního poplatku za akreditaci vzdělávací instituce a vzdělávacího programu (ÚSC a IVS Praha z toho vyjmuti)

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Přehled hlavních změn, které přinesla novela (podrobněji viz dále):

V oblasti vzdělávání:

- **Úprava konceptu vstupního vzdělávání a zvláštní odborné způsobilosti (ZOZ)**
- **ZOZ pro úředníky obcí I. typu – tzv. průřezová ZOZ**
- **ZOZ pro „neúředníky“ (uchazeče o práci v územní veřejné správě, volené zástupce ÚSC)**
- **Změna systému akreditací (akreditace pouze vzdělávacích institucí a přípravy na ZOZ)
zpoplatnění akreditací (osvobození ÚSC a IVS), 5 tis. Kč Instituce, 2 tis. program a 1 tis. obnova pr.**
- **Institut uznání rovnocennosti vzdělání (pouze ex lege ve spolupráci s VŠ a VOŠ)**

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor veřejné správy, dozoru a
kontroly

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Přehled hlavních změn (podrobněji viz dále) v pracovněprávní rovině:

- **úprava předpokladů na pozici úředníka** - § 4 (rozšíření okruhu osob, které se mohou stát úředníky, o občany EU států Dohody o Evropském hospodářském prostoru),
- **zjednodušení veřejné výzvy a výběrového řízení** - § 6 a § 7 (do uzavření pracovní smlouvy resp. jmenování vedoucího úředníka lze výpis z RT nahradit čestným prohlášením, ověřenou kopií o dosaženém vzdělání prostou kopií),
- **nově odměna za členství v řídicích nebo kontrolních orgánech podnikajících PO v případě vyslání územním samosprávným celkem** - § 16 odst. 3 (úprava dle novely ZP – celkový úhrn odměn za všechna členství za kalendářní rok včetně podílu na zisku či jiného peněžitého plnění nejvýše 25 % z ročního úhrnu nejvyššího platového tarifu a nejvýše přípustného osobního příplatku v příslušné platové třídě; u vedoucího úředníka včetně příplatku za vedení, který mu lze jako nejvýše přípustný přiznat, a to podle naposledy obsazeného místa, na kterém úředník v příslušném kalendářním roce vykonával správní činnost; úředník je povinen bezodkladně informovat zaměstnavatele o každém peněžitém plnění, které mu bylo vyplaceno),
- **zrušení náhrad za vzdělávání vedoucích úředníků při nesetrvání v PP 3 roky** - § 27 (nejde o zvyšování kvalifikace).

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava I Úvodní ustanovení

- Změna pojmu správní činnosti v § 2 odst. 3: *Správními činnostmi se pro účely tohoto zákona rozumí plnění úkolů územního samosprávného celku při výkonu veřejné moci a dalších úkolů v samostatné nebo přenesené působnosti územního samosprávného celku podle zvláštních právních předpisů. Správními činnostmi nejsou pomocné, servisní nebo manuální práce ani práce, které výkon těchto prací řídí.*

Nejvyšší soud České republiky ve své recentní judikatuře (viz rozsudek sp. zn. 21 Cdo 2956/2021-351 ze dne 24. března 2023; rozsudek sp. zn. 21 Cdo 4041/2018-223 ze dne 28. srpna 2020) dospěl (prostřednictvím výkladu Soudního dvora EU k obsahu výjimky z volného pohybu pracovníků vztahující se na zaměstnance ve veřejné správě podle Smlouvy o založení Evropského společenství) k závěru, podle kterého „pod správní činnosti ve smyslu ustanovení § 2 odst. 3 zákona o úřednících je možno podřadit plnění úkolů v oblasti veřejné správy (státní správy a samosprávy), tj. činnosti vykonávané na podkladě a v mezích veřejného práva v obecném (veřejném) zájmu, jež představují přímý nebo nepřímý výkon moci spojený s odpovědností konajícího správního orgánu a osob do něj zařazených za dosažení sledovaného výsledku“. Tím došlo k určitému posunu a zúžení dosavadního ustáleného výkladu definice pojmu správní činnosti, v jehož důsledku by úředníkem byl pouze takový zaměstnanec územního samosprávného celku zařazený do jeho úřadu, který se podílí na výkonu veřejné moci (vrchnostenské správy). Novelou se tak upravuje výkon správních činností i na činnosti mimo vrchnostenskou VS.

Vypuštěním slova „zvláštních“ bude zřejmé, že se jedná o úkoly ÚSC uložené všemi právními předpisy, tj. i zákonem o úřednících, jako je povinné zabezpečování výběrových řízení či vzdělávání úředníků.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava I Úvodní ustanovení

- V § 2 odst. 6 byla upřesněna stávající právní úprava, že jmenování vedoucího úředníka provede vedoucí úřadu, *nestanoví-li zvláštní zákon, že jmenování provede rada územního samosprávného celku.*

Viz § 102 odst. 2 písm. g) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 59 odst. 1 písm. c) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 68 odst. 2 písm. v) a § 94 odst. 2 písm. c) zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

S ohledem na existující interpretační obtíže spojené s tím, že úpravu jmenování vedoucích úředníků v případě vedoucích odborů úřadů územních samosprávných celků obsahují samotné jednotlivé zákony o územních samosprávných celcích, se výslovně stanoví odkaz na speciální úpravu jmenování vedoucích úředníků ve zvláštních zákonech, konkrétně jmenování vedoucích odborů radou územního samosprávného celku

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava II Pracovní poměr úředníka

- V **§ 4 odst. 1** dochází k rozšíření okruhu osob, které se mohou stát úředníky ÚSC v ČR, o občany EU a států Dohody o Evropském hospodářském prostoru, na tyto občany se již nebude vztahovat podmínka trvalého pobytu na území ČR, nově se bude týkat jen cizinců z ostatních zemí.
- **Dochází ke zjednodušení veřejné výzvy a výběrového řízení na základě zkušeností a požadavků praxe (usnadnění pro uchazeče – odstranění průtahů pro ÚSC).**
- V ustanovení **§ 6 odst. 5 a § 7 odst. 5** (do uzavření pracovní smlouvy s úředníkem resp. do jmenování vedoucího úředníka lze výpis z RT nahradit čestným prohlášením, ověřenou kopií o dosaženém vzdělání prostou kopií, splnění předpokladů dle **§ 5 Předpoklady pro jmenování vedoucím úřadu lze nahradit čestným prohlášením**),
- V případě podání neúplné přihlášky už není vedoucí úřadu povinen vyzvat uchazeče k jejímu doplnění v přiměřené lhůtě (dle **§ 6 odst. 6 – starý** odst. 6 byl vypuštěn), **neúplná přihláška je nově důvodem k vyřazení zájemce** viz nové znění **§ 6 odst. 7 písm. b)**. Tím odpadají průtahy s doplněním přihlášky.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava II Pracovní poměr úředníka

- V § 10 odst. 1 dochází k vypuštění podmínky doložení předpokládané délky dočasné pracovní neschopnosti lékařským posudkem reaguje na aplikační problémy způsobené skutečností, že vydání takového lékařského posudku není v praxi reálně dosažitelné. **Úsudek o předpokládané délce dočasné pracovní neschopnosti si bude nadále moci zaměstnavatel učinit sám.** S ohledem na zrušení povinné základní vojenské služby, resp. povinné civilní služby se tento důvod nepřítomnosti vypouští.
- V § 11 se zvláštní právní úprava oproti zákoníku práce, spočívající v povinnosti územního samosprávného celku v případě neprokázání zvláštní odborné způsobilosti ve lhůtě podle § 21 odst. 2 úředníka (zaměstnance) převést na jinou práci, pro kterou předpoklady splňuje, zrušuje. **Tedy nebude zde následovat převedení na jinou práci, ale bude rovnou dán výpovědní důvod podle § 52 písm. f) zákoníku práce** („*nesplňuje-li zaměstnanec předpoklady stanovené právními předpisy pro výkon sjednané práce*“) – tzn. uplatní se zde obecná úprava zákoníku práce.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava II Pracovní poměr úředníka

- V § 12 odst. 1 písm. b) a c) byla upřesněna stávající právní úprava, že odvolání z funkce vedoucího úředníka nebo vedoucího úřadu, může následovat jen „b) porušil-li závažným způsobem zákonem stanovenou povinnost v době posledních 6 měsíců před odvoláním z funkce nebo, jde-li o vedoucího úřadu, před podáním návrhu na udělení souhlasu s odvoláním vedoucího úřadu,“, nebo jen v případě „c) dopustil-li se nejméně 2 méně závažných porušení zákonem stanovené povinnosti v době posledních 6 měsíců před odvoláním z funkce nebo, jde-li o vedoucího úřadu, před podáním návrhu na udělení souhlasu s odvoláním vedoucího úřadu,“.
- V § 12 odst. 3 se v souladu s odpovídající změnou v zákoníku práce upřesňuje, že výkon funkce vedoucího úředníka nebo vedoucího úřadu končí již dnem doručení odvolání nebo vzdání se tohoto místa, nebyl-li v odvolání nebo vzdání se pracovního místa uveden den pozdější.
- V § 12 odst. 4 byla upřesněna a přizpůsobena znění zákoníku práce vypuštěním textu stávající právní úpravy, že odvoláním nebo vzdáním se funkce funkce vedoucího úředníka nebo vedoucího úřadu, pracovní poměr úředníka nekončí, a to ani v případě že byl založen jmenováním na dobu určitou.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava II Pracovní poměr úředníka

- V § 13 odst. 3 se omezuje započítání rozhodné doby pro určení výše dalšího odstupného pouze na dobu trvání pracovního poměru u toho územního samosprávného celku, který pracovní poměr ukončuje (již nikoli i u jiného ÚSC nebo správního úřadu). S ohledem na dobu uplynulou od nabytí účinnosti prvního obecního zřízení přijatého po roce 1989 již není důvodné omezovat rozhodnou dobu trvání pracovního poměru úředníka po 24. listopadu 1990. Vypouští se rovněž posuzování „**převážného rozsahu**“ výkonu správních činností. **Úředníkem je podle § 2 odst. 4 zaměstnanec územního samosprávného celku podílející se na výkonu správních činností, aniž by bylo posuzováno, v jakém rozsahu se na výkonu správních činností podílí.** Rozdělení na hlavní a vedlejší pracovní poměr již zákoník práce nezná.
- V § 14 se uvádí dřívější znění do souladu se zákoníkem práce. Podle § 78 odst. 1 písm. h) zákoníku práce může být pracovní pohotovost jen na jiném místě dohodnutém se zaměstnancem, odlišném od pracoviště zaměstnavatele. Při vypuštění slov „**na pracovišti nebo na jiném místě**“ bude, pokud jde o místo pracovní pohotovosti, platit obecná úprava zákoníku práce.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava III Základní povinnosti úředníka

- V § 16 odst. 1 písm. m) byla upřesněna stávající právní úprava, že úředník je povinen „*m) oznámit územnímu samosprávnému celku, že pozbyl některý z předpokladů podle § 4.*“. Změna reaguje na zrušení § 11, a na skutečnost, že z důvodů pro odvolání z funkce podle § 12 přichází v úvahu k oznámení ze strany úředníka pouze pozbytí některého z předpokladů podle § 4. Stanoví se zde tedy obecná povinnost úředníka oznámit, že pozbyl některý z předpokladů podle § 4.
- V § 16 odst. 3 byla stávající právní úprava, kdy úředník územního samosprávného celku vyslaný do řídicího nebo kontrolního orgánu podnikající právnické osoby nemůže pobírat za toto členství žádnou odměnu, uvedena v soulad s novou právní úpravou zákoníku práce (viz § 303 odst. 3) – nově odměna za členství - celkový úhrn odměn za všechna členství za kalendářní rok včetně podílu na zisku či jiného peněžitého plnění nejvýše 25 % z ročního úhrnu nejvyššího platového tarifu a nejvýše přípustného osobního příplatku v příslušné platové třídě; u vedoucího úředníka včetně příplatku za vedení, který mu lze jako nejvýše přípustný přiznat, a to podle naposledy obsazeného místa, na kterém úředník v příslušném kalendářním roce vykonával správní činnost; úředník je povinen bezodkladně informovat zaměstnavatele o každém peněžitém plnění, které mu bylo vyplaceno.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava III Základní povinnosti úředníka

Důvody:

- Pokud úředník nesmí pobírat za členství v orgánu společnosti žádnou odměnu, nemůže být zároveň na náklady společnosti, v jejímž orgánu je členem, ani pojištěn pro případ odpovědnosti za způsobenou škodu.
- Přitom však není žádný rozdíl v odpovědnosti za škodu mezi „běžnými“ členy orgánu obchodní společnosti a členy, kteří jsou zároveň úředníky a byli vysláni do orgánu společnosti územním samosprávným celkem. Všichni odpovídají zcela stejně a v rozsahu dle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů – tedy neomezeně celým svým majetkem.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- V § 17 odst. 1 písm. c), d), e) byla doplněna stávající právní úprava, kdy prohlubování kvalifikace bez udělení akreditace vzdělávací instituce může poskytovat c) ústřední správní úřad, d) Kancelář veřejného ochránce práv a e) kraj a hlavní město Praha.

Využití možnosti vzdělávání v režimu zákona o úřednících prostřednictvím ústředních správních úřadů se předpokládá zejména v návaznosti na zásadní změny právních předpisů v gesci jednotlivých ústředních správních úřadů. Půjde tak typicky o případy, kdy ústřední správní úřad pořádá k zásadním změnám právních předpisů ve své gesci např. odbornou konferenci (seminář), určenou pro úředníky územních samosprávných celků. Tím se současně umožní započítat úředníkovi účast na tomto vzdělávacím programu do povinného rozsahu prohlubování kvalifikace podle zákona o úřednících.

- V § 17 odst. 5 došlo k výraznému snížení rozsahu Plánu vzdělávání úředníka z 18 na 9 pracovních dní po dobu 3 let.
- V § 18 odst. 1 písm. c) byla nově doplněna zkouška vstupního vzdělávání.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- V § 19 odst. 2 se s ohledem na institut zkušební doby podle zákoníku práce v délce (nejčastěji) 3 měsíců a potřebu dostatečné doby pro absolvování vstupního vzdělávání prodlužuje lhůta pro absolvování vstupního vzdělávání z 3 měsíců na 6 měsíců ode dne vzniku pracovního poměru.
- V § 19a, § 19b byla přidána zkouška vstupního vzdělávání, která bude mít formu písemného online testu (podrobnosti stanoví prováděcí vyhláška) a bude zabezpečována Ministerstvem vnitra (Institutem pro veřejnou správu Praha).
 - *Pro úředníky vykonávající správní činnosti, pro jejichž výkon je předpokladem prokázání zvláštní odborné způsobilosti, se zakotvuje povinnost prokázat znalosti a dovednosti získané vstupním vzděláváním zkouškou vstupního vzdělávání.*
 - *Povinnost vykonat zkoušku vstupního vzdělávání se vztahuje i na vedoucí úředníky, kteří řídí úředníky vykonávající správní činnosti, pro jejichž výkon je předpokladem prokázání zvláštní odborné způsobilosti, a na vedoucí úřadu.*

Ostatním úředníkům postačí absolvovat vstupní vzdělávání bez zkoušky.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- Pokud úředník zkoušku nevykoná ani v rámci dvou opakování, právní úprava nebrání opětovnému přihlášení úředníka ke zkoušce. V případě, že úředník zkoušku nevykoná ve lhůtě 9 měsíců ode dne vzniku pracovního poměru, bude dán výpovědní důvod podle § 52 písm. f) zákoníku práce („*nesplňuje-li zaměstnanec předpoklady stanovené právními předpisy pro výkon sjednané práce*“).
- Přejícným ustanovením (viz čl. II bod 2) se pak stanoví, že dotčení úředníci (viz výše), kteří přede dnem nabytí novely ukončili vstupní vzdělávání podle dosavadní právní úpravy nebo se na ně povinnost absolvovat vstupní vzdělávání nevztahovala, povinnost vykonat zkoušku vstupního vzdělávání nemají.
- Lhůty k výše uvedenému po skončení zkušební doby (3 měsíce):
 - do 4 měsíců od vzniku pracovního poměru (započetí výkonu „ZOZkové“ činnosti, jmenování do funkce vedoucího úředníka nebo vedoucího úřadu) přihlásit ke zkoušce vstupního vzdělávání
 - do 6 měsíců od vzniku pracovního poměru ukončit vstupní vzdělávání (prokazuje se osvědčením o vstupním vzdělávání)
 - do 9 měsíců od vzniku pracovního poměru (započetí výkonu „ZOZkové“ činnosti, jmenování do funkce vedoucího úředníka nebo vedoucího úřadu) úspěšně absolvovat zkoušku vstupního vzdělávání (prokazuje se osvědčením o zkoušce vstupního vzdělávání)

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- V **§ 20 odst. 1** se zpřesňuje definice průběžného vzdělávání (*prohlubující, aktualizací a specializační odborné vzdělávání poskytující znalosti a dovednosti nezbytné pro výkon správních činností...*), které má být odborné a zacílené na výkon správních činností. Do obsahu průběžného vzdělávání nelze zařazovat vzdělávání v oblasti tzv. měkkých dovedností (soft skills), které přímo nesouvisí s výkonem správních činností.
- Co se týče vzdělávání zaměřeného na tzv. měkké dovednosti (soft skills), které přímo nesouvisí s výkonem správních činností (např. jak bojovat se stresem, mozkový jogging apod.), bude jej možné i nadále absolvovat mimo režim zákona o úřednících, a to podle § 227 a násl. zákoníku práce, na základě potřeby územního samosprávného celku. Bude přitom záležet na případném rozhodnutí vedoucího úřadu, zda vedle povinného průběžného vzdělávání rozhodne o školení určitých osobnostních dovedností u konkrétního úředníka podle druhu vykonávané práce (např. u úředníků vykonávajících správní činnosti v rámci stresového prostředí, se zaměřením na prezentační schopnosti apod.).

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- V § 20 odst. 2 se doplňuje **průběžné vzdělávání vedoucích úředníků v řídicích dovednostech**, které v současné úpravě v rámci průběžného vzdělávání absentuje. **Pozice vedoucího úředníka vyžaduje, aby byl průběžně vzděláván i v manažerských dovednostech.** Podle stávající úpravy úředník po nástupu do vedoucí funkce absolvuje pouze jednorázové vzdělávání vedoucích úředníků, které musí ukončit do 2 let od ustanovení do funkce. Nově se proto do průběžného vzdělávání vedoucích úředníků výslovně zařazuje průběžné vzdělávání vedoucích úředníků zaměřené na dovednosti v oblasti řízení úředníků.
- V § 20 odst. 4 se výslovně doplňuje, že o účasti vedoucího úřadu na jednotlivých kurzech rozhoduje ten, kdo vůči němu plní úkoly zaměstnavatele podle zákoníku práce.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- V § 21 odst. 3 se obecná část zvláštní odborné způsobilosti ruší a její obsah se přesouvá do vstupního vzdělávání úředníků, resp. správní proces navázaný na konkrétní výkon správní činnosti i do stávající zvláštní části. Zůstane obsahově zachována pouze její stávající zvláštní část, zaměřená více prakticky na míru potřebám výkonu konkrétní správní činnosti.
- Přejícným ustanovením (viz čl. II bod 3) se pak stanoví, že dosavadní zvláštní část zvláštní odborné způsobilosti se považuje za zvláštní odbornou způsobilost podle novelizované právní úpravy.
- V § 21 odst. 4 se zakotvuje ověření tzv. průřezové zvláštní odborné způsobilosti výhradně pro úředníky obcí I. typu, které je koncipováno jako možnost – alternativa k prokázání zvláštní odborné způsobilosti pro každou z vykonávaných správních činností. Bude-li tak mít v konkrétním případě úředník obce I. typu již z minulosti prokázánu zvláštní odbornou způsobilost pro jednotlivé správní činnosti, které vykonává, nebude nucen prokázat vedle toho i tzv. průřezovou zvláštní odbornou způsobilost (oproti současné úpravě, kdy úředníci malých obcí, resp. obcí, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem nebo v jejichž obecním úřadu nejsou zřízeny alespoň dva odbory, mají povinnost prokázat zvláštní odbornou způsobilost jen pro jednu ze správních činností, které vykonávají).

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

Teze tzv. průřezové ZOZ

- kompilace činností vykonávaných obcemi I. typu
- průřezová ZOZ bude představovat „univerzální“ ZOZ pouze pro úředníky obcí I. typu
- obsah průřezové ZOZ – vychází z působnosti obcí I. typu, tedy ze správních činností, pro jejichž výkon je předpokladem ZOZ:

Silniční hospodářství (16 hod.), Finanční hospodaření (18 hod.), Daně (12 hod.), Pohřebnictví (8 hod.), Veřejné opatrovnictví a sociální služby (12 hod.), Veřejný pořádek-přestupky (5 hod.), Evidence obyvatel (4 hod.), Ochrana přírody a krajiny (2 hod.), Ochrana ovzduší (2 hod.), Odpadové hospodářství (4 hod.) a správní řád (8 hod.) – **celkem 91 vyučovacích hodin**

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor veřejné správy, dozoru a
kontroly

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- Přejchodné ustanovení (viz čl. II bod 4) stanoví pro úředníky obcí, kde nejsou zřízeny alespoň 2 odbory obecního úřadu nebo kde není zřízen pověřený obecní úřad, a kteří do okamžiku nabytí účinnosti tohoto zákona prokázali zvláštní odbornou způsobilost pro výkon jedné ze dvou či více správních činností, které vykonávají, výjimku z povinnosti prokázat nově koncipovanou tzv. průřezovou zvláštní odbornou způsobilost. **Tato výjimka se uplatní pouze po dobu trvání pracovního poměru těchto úředníků k témuž územnímu samosprávnému celku.**
- Přejchodné ustanovení (viz čl. II bod 5) stanoví pro úředníky obcí, kde nejsou zřízeny alespoň 2 odbory obecního úřadu nebo kde není zřízen pověřený obecní úřad, a kteří do okamžiku nabytí účinnosti tohoto zákona neprokávali zvláštní odbornou způsobilost pro výkon jedné ze dvou či více správních činností, které vykonávají, **povinnost prokázat zvláštní odbornou způsobilost do 18 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.**

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- V § 21 odst. 5 se sjednocují lhůty pro přihlášení ke zkoušce zvláštní odborné způsobilosti úředníka, který vykonává správní činnosti stanovené prováděcím právním předpisem, a to na 6 měsíců od vzniku pracovního poměru úředníka, resp. ode dne, kdy úředník začal vykonávat správní činnost, pro jejíž výkon je prokázání zvláštní odborné způsobilosti předpokladem. S ohledem na posloupnost jednotlivých druhů prohlubování kvalifikace se výslovně stanoví, že **podmínkou vykonání zkoušky zvláštní odborné způsobilosti je úspěšné vykonání zkoušky vstupního vzdělávání** (viz § 19a a 19b).
- V § 21 odst. 6 a 7 se zrušuje úprava povinnosti vedoucího úředníka a vedoucího úřadu prokázat zvláštní odbornou způsobilost z obecné části. **Vedoucí úředník bude mít povinnost prokázat zvláštní odbornou způsobilost alespoň pro jednu ze správních činností, pro které je zvláštní odborná způsobilost předpokladem, vykonávaných jím řízenými úředníky; vedoucí úřadu povinnost prokázat zvláštní odbornou způsobilost mít nebude.** Namísto obecné části zvláštní odborné způsobilosti bude vedoucí úředník, který řídí úředníky vykonávající správní činnosti, pro jejichž výkon je předpokladem prokázání zvláštní odborné způsobilosti, a vedoucí úřadu prokazovat znalosti a dovednosti získané vstupním vzděláváním zkouškou vstupního vzdělávání (viz § 19a a 19b).

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- V § 21a se zakotvuje možnost získání zvláštní odborné způsobilosti i pro osoby, které nejsou úředníky ve smyslu zákona o úřednících. Podle stávající právní úpravy je získání zvláštní odborné způsobilosti umožněno pouze úředníkům. Zakotvení této možnosti bude mít význam zejména ve vztahu ke starostům či místostarostům malých obcí, kteří fakticky často správní činnosti vykonávají, či k potenciálním uchazečům o pracovní místo úředníka. Aby mohla fyzická osoba – neúředník získat zvláštní odbornou způsobilost, stanoví zákon podmínku dosažení věku 18 let a plné svéprávnosti (s ohledem na využitelnost získané zvláštní odborné způsobilosti a možnost následného uplatnění získané kvalifikace). Pro samotný průběh zkoušky zvláštní odborné způsobilosti, jakož i pro vydání osvědčení, se použijí obdobně ustanovení zákona vztahující se ke zkoušce zvláštní odborné způsobilosti úředníka. Fyzická osoba - neúředník se k vykonání zkoušky zvláštní odborné způsobilosti přihlašuje sama. Náklady na získání zvláštní odborné způsobilosti nese fyzická osoba rovněž sama.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- V případě fyzické osoby – neúředníka, která je členem zastupitelstva územního samosprávného celku, lze pro úhradu nákladů využít ustanovení o poskytnutí příspěvku na podporu vzdělávání v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva z peněžního fondu nebo z rozpočtu územního samosprávného celku – viz § 80 odst. 1 písm. c) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 55 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 58c zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.
- Vzhledem k tomu, že zákon nově výslovně stanoví, že podmínkou vykonání zkoušky zvláštní odborné způsobilosti je úspěšné vykonání zkoušky vstupního vzdělávání (viz § 21 odst. 5), je třeba v tomto ohledu právě pro fyzické osoby - neúředníky, které mají zájem vykonat zkoušku zvláštní odborné způsobilosti, zakotvit výjimku z povinnosti úspěšně vykonat zkoušku vstupního vzdělávání (§ 21a věta poslední).

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- V § 22 odst. 2 se výslovně do zákona doplňuje ustanovení umožňující Ministerstvu vnitra pověřit zabezpečením zkoušky zvláštní odborné způsobilosti jím zřízenou příspěvkovou organizací. Již v současné době zabezpečuje zkoušky zvláštní odborné způsobilosti Institut pro veřejnou správu Praha na základě zřizovací listiny.
- V § 22 odst. 3 se nově doplňují lhůty pro zabezpečení průběhu zkoušky zvláštní odborné způsobilosti tak, že *Ministerstvo vnitra do 30 dnů ode dne doručení přihlášky a nejméně 15 dnů přede dnem konání zkoušky úředníkovi sdělí den, místo a čas konání zkoušky zvláštní odborné způsobilosti, soubor zkušebních otázek a seznam odborné literatury.*
- V § 23 a 24 se promítají změny týkající se zvláštní odborné způsobilosti (zrušení rozdělení na obecnou a zvláštní část) - změny souvisí se zrušením obecné části zvláštní odborné způsobilosti.
- V § 25 jde o legislativně-technickou změnu. Ruší se ustanovení § 25 (osvědčení, evidence), jehož obsah je přesunut do věcně souvisejících ustanovení – § 19 odst. 3 § 20 odst. 6, § 24 odst. 5 a 6 a § 27 odst. 5.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- V § 26 odst. 1 se doplňuje se konzultační proces ve vztahu k příslušnému ministerstvu nebo jinému ústřednímu správnímu úřadu v případě rozhodování o námitkách, a to s ohledem na skutečnost, že příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad poskytuje podklady pro stanovení obsahu zkoušky zvláštní odborné způsobilosti a určuje soubor zkušebních otázek, včetně obsahu a kritérií hodnocení zkoušky (viz § 36).
- V § 26 odst. 4 jde čistě o legislativně-technickou úpravu. Stávající znění § 26 odst. 4 zastaralou terminologií vylučuje pro řízení o námitkách obecné předpisy o správním řízení. Účelem však je vyloučení aplikace části druhé a třetí správního řádu, tedy ustanovení o tzv. formálním správním řízení, nikoli rovněž části čtvrté správního řádu.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- V § 27 odst. 1 se doplňuje se zmocnění pro prováděcí právní předpis, který upraví náležitosti osvědčení o vzdělávání vedoucích úředníků a o vzdělávání vedoucích úřadů.
- V § 27 odst. 3 se stávající povinnost vedoucího úředníka (úředníka, který se účastnil vzdělávání vedoucích úředníků) setrvat po ukončení vzdělávání vedoucích úředníků v pracovním poměru po dobu 3 let zrušuje (pokud úředník nyní rozváže pracovní poměr dříve než po uplynutí 3 let, je povinen uhradit náklady s tímto vzděláváním spojené, přitom nejde v kontextu zákoníku práce o zvyšování ale pouze o prohlubování kvalifikace).
- **Nové ustanovení § 27 odst. 3** stanoví výjimku v případě, že vedoucí úředník (vedoucí úřadu) sám má zvláštní odbornou způsobilost pro výkon některé ze správních činností vykonávaných podřízenými úředníky, tj. není důvodné v tomto případě (u těchto správních činností) požadovat po něm absolvování i zvláštní části vzdělávání vedoucích úředníků (přehled o ZOZkových správních činnostech vykonávaných podřízenými úředníky).

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- V § 28 odst. 1 se výčet dob, které se nezapočítávají do běhu vyjmenovaných lhůt (ukončení vstupního vzdělávání, přihlášení a vykonání zkoušky vstupního vzdělávání, přihlášení a vykonání zkoušky zvláštní odborné způsobilosti, ukončení vzdělávání vedoucích úředníků), doplňuje o věcně obdobné doby představující důležité osobní překážky v práci na straně zaměstnance podle zákoníku práce (otcovská dovolená, OČR, karanténa, izolace atd.), u nichž je shodný režim důvodný. S ohledem na zrušení povinné vojenské služby, resp. civilní služby se z výčtu tyto doby vypouští, doplňuje se však doba pracovního volna souvisejícího s brannou povinností (viz § 204 zákoníku práce).

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- V § 29 odst. 2 se akreditace vzdělávací instituce nově bude udělovat na dobu neurčitou.

(Pozn.: Přejícné ustanovení, viz čl. II bod 6: *Platná akreditace vzdělávací instituce udělená předem nabytí účinnosti tohoto zákona se považuje za akreditaci vzdělávací instituce udělenou na dobu neurčitou*)

Změna vychází z poznatků z aplikační praxe, kdy se ukazuje, že v rámci řízení o obnově akreditace vzdělávací instituce nejsou v naprosté většině případů vykazovány žádné změny oproti původní akreditaci. Pravidelné obnovování akreditací vzdělávacích institucí se tak jeví jako zbytečná administrativní zátěž. Navíc akreditace vzdělávací instituce je nepřevoditelná a nepřechází na právního nástupce.

- V § 29 odst. 3 se s ohledem na novou úpravu akreditace vzdělávací instituce, která se uděluje na dobu neurčitou, se upravuje znění ustanovení, které se nadále vztahuje pouze k akreditaci vzdělávacích programů. U akreditací vzdělávacích programů zůstane režim pravidelného obnovování zachován. Nově však budou akreditovány a obnovovány pouze vzdělávací programy pro přípravu ke zkoušce zvláštní odborné způsobilosti (viz dále § 31).

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- V § 29 odst. 4 (nový odstavec) se upravuje elektronizace akreditačního řízení:

Žádost o akreditaci vzdělávací instituce a žádost o akreditaci vzdělávacího programu se podává prostřednictvím elektronického formuláře. Ministerstvo uveřejní elektronický formulář na portálu veřejné správy.

- V § 29 odst. 6 se doplňuje možnost zrušení akreditace vzdělávací instituce nebo akreditace vzdělávacího programu na žádost vzdělávací instituce. Na rozdíl od odnětí akreditace v tomto případě nejde o sankci za porušení povinností vzdělávací instituce.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- V § 29 odst. 8 se vypouští se stávající povinnost vzdělávací instituce, které byla odňata akreditace vzdělávací instituce nebo akreditace vzdělávacího programu, zajistit úředníkům možnost pokračovat v účasti na stejném nebo obdobném vzdělávacím programu v téže nebo jiné vzdělávací instituci. Vzdělávací instituce nemá prakticky možnost, jak delegovat své kurzy na jinou vzdělávací instituci, případně jak plnohodnotně nahradit úředníkům vzdělávací program vlastními silami. **Předmětné ustanovení tak je v praxi jen obtížně aplikovatelné. Řešení případných sporů v této oblasti se ponechává na standardních možnostech soukromého práva.**
- Nová úprava odstavce 8 zamezuje možnosti podat žádost o akreditaci vzdělávací instituce nebo vzdělávacího programu po dobu 6 měsíců od odnětí akreditace, a to s ohledem na sankční charakter odnětí akreditace.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- V § 30 odst. 1 se nově formuluje ustanovení o náležitostech žádosti o akreditaci vzdělávací instituce. Z důvodu použití obecné právní úpravy žádosti podle správního řádu není třeba (a není to ani vhodné) vyjmenovávat ty náležitosti žádosti, které vyplývají z § 45 ve spojení s § 37 odst. 2 správního řádu. Stávající rozsah údajů uváděných v žádosti o akreditaci vzdělávací instituce není dostačující pro ověřování bezúhonnosti ze strany Ministerstva vnitra (viz stávající § 30 odst. 9 zákona o úřednících, Ministerstvo vnitra si za účelem prokázání bezúhonnosti žadatele vyžádá výpis z Rejstříku trestů).

U žadatelů o akreditaci vzdělávací instituce – podnikajících fyzických osob byly povinnou náležitostí žádosti o výpis z Rejstříku trestů nad rozsah údajů podle správního řádu údaj o rodném čísle, bylo-li přiděleno, rodném příjmení, pohlaví, státním občanství, místu a okrese narození nebo v případě narození v cizině místo a státu narození, nově číslo občanského průkazu nebo cestovního dokladu. V současné době jsou potřebné údaje od žadatelů získávány s jejich výslovným souhlasem, nicméně věcně je žádoucí jejich povinné uvedení v žádosti zakotvit přímo v zákoně. Navrhované znění tak vzhledem k neustálým změnám v RT činí odkazem na „údaje potřebné pro vyžádání výpisu z evidence Rejstříku trestů“ tak, aby text byl aplikovatelný i v případě dalších změn v RT.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- V § 30 odst. 2 se nově reaguje na úpravu vymezení vzdělávacích institucí v § 17 odst. 1 (**akreditace instituce bude požadována ze strany ÚSC pouze po obcích, kraje budou vzdělávací institucí přímo ze zákona**).
- Vypouští se (stávající odstavec 3) povinnost dokládat přehled o personálním, technickém a materiálním vybavení žadatele o akreditaci vzdělávací instituce, a to s ohledem na to, že doložení tohoto přehledu nemá praktický význam. Potřeba personálního, technického a materiálního vybavení bude vázána na to, kolik a jakých vzdělávacích programů bude vzdělávací instituce nabízet a uskutečňovat, což se může (a v praxi zajisté bude) v čase měnit – přičemž akreditace vzdělávací instituce se bude nově udělovat na dobu neurčitou.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- Vypuštění obsahu stávajícího § 30 odst. 3 písmen c) a d) (doložení přehledu dosavadní činnosti žadatele a připojení vzdělávacího programu k akreditaci) je odůvodněno novou koncepcí akreditací vzdělávacích programů, kdy akreditovány budou již jen vzdělávací programy pro přípravu k ověření zvláštní odborné způsobilosti. K žádosti o akreditaci vzdělávací instituce tak již není třeba připojovat vzdělávací program, neboť vzdělávací instituce budou moci poskytovat prohlubování kvalifikace nepodléhající akreditaci vzdělávacího programu (vyjma přípravy ke zkoušce ZOZ). Spolu s tím se ruší i požadavek na doložení přehledu dosavadní činnosti žadatele o akreditaci vzdělávací instituce v oblasti vzdělávání.
- V § 30 odst. 3 se nově vymezují podmínky, za nichž **Ministerstvo vnitra zamítne akreditaci vzdělávací instituce, a to ve vztahu k neprokázání bezúhonnosti žadatele**. S ohledem na nové vymezení podmínek, za nichž Ministerstvo vnitra akreditaci zamítne, se pro nadbytečnost vypouští stávající odstavce 3 a 4. Jde o legislativně-technickou změnu. Udělování akreditace vzdělávací instituce probíhá ve správním řízení, použití údajů uvedených v žádosti a v jejích přílohách ze strany správního orgánu tedy podléhá obecné právní úpravě správního řízení (např. institut zastavení řízení – podstatné vady žádosti, např. nedoložení oprávnění ke vzdělávací činnosti apod.).

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- V § 31 odst. 1 až 3 se zrušuje stávající ustanovení odstavce 1 a 2 o náležitostech žádosti o akreditaci vzdělávacího programu a podkladech, které je nutné přiložit k této žádosti. *Z důvodu použití obecné právní úpravy žádosti podle správního řádu není třeba (a není to ani vhodné) vyjmenovávat ty náležitosti žádosti, které vyplývají z § 45 ve spojení s § 37 odst. 2 správního řádu.*
- Dále se vypouští (v souladu se zásadou hospodárnosti vyjádřenou v § 6 odst. 2 správního řádu) povinnost doložit k žádosti o akreditaci vzdělávacího programu ověřenou kopii akreditace vzdělávací instituce, a to s ohledem na skutečnost, že Ministerstvo vnitra samo akreditace uděluje a vede jejich evidenci.
- Zrušuje se také povinnost předložit nejméně 2 odborné posudky vzdělávacího programu k žádosti o jeho akreditaci, neboť z poznatků z praxe vyplynulo, že předkládané posudky jsou většinou poplatné žadateli a nemají dostatečně vypovídající hodnotu (náhrada viz dále). **Akreditaci vzdělávacího programu bude nově podléhat pouze vzdělávací program pro přípravu k ověření zvláštní odborné způsobilosti. Ostatní druhy prohlubování kvalifikace podle zákona o úřednících budou vzdělávacími institucemi poskytovány jako neakreditované (platná akreditace tohoto vzdělávacího programu udělená do konce roku 2024, k 1. 1. 2025 pozbývá platnosti, viz přechodná ustanovení čl. II bod 7).**

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- Nově se stanoví **požadavky na odborného lektora** (pozn.: platí až na žádosti podané k 1. 1. 2025, viz přechodná ustanovení čl. II bod 10) vzdělávacího programu podléhajícího akreditaci vzdělávacího programu. Odborný lektor bude muset splňovat alternativně podmínku:
 - vysokoškolského vzdělání (nejméně v bakalářském studijním programu); není přitom vyžadováno, aby obor vysokoškolského vzdělání korespondoval se zaměřením vzdělávacího programu + předchozí odborné praxe lektora v délce nejméně 3 let, přičemž praxe musí mít vztah k obsahu vzdělávání, nebo
 - předchozí odborné praxe lektora v délce nejméně 6 let, přičemž praxe musí mít vztah k obsahu vzdělávání.
- V **§ 31 odst. 4** se vypouští uvedení typu vzdělávacího programu s ohledem na to, že jediným typem vzdělávání, které se bude akreditovat, je příprava k ověření zvláštní odborné způsobilosti. Zpřesňují a zpřísňují se podmínky pro doložení personálního zajištění vzdělávacího programu. Osoba odborného lektora má zcela stěžejní význam pro kvalitu daného vzdělávacího programu. Navrhovaná právní úprava tedy právě na tento aspekt klade důraz. Zpřesňuje se požadavek na předložení seznamu odborných lektorů pro vzdělávací program, včetně dokladů o odborné způsobilosti lektorů.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- V § 31 odst. 5 až 7 zcela **nový odstavec 5** zakotvuje povinnost Ministerstva vnitra vyžádat si k žádosti o akreditaci vzdělávacího programu pro přípravu k ověření zvláštní odborné způsobilosti **vyjádření od příslušného ministerstva nebo ústředního správního úřadu, které jsou gestorem příslušné správní činnosti**. To souvisí s akreditací pouze vzdělávacích programů pro přípravu k ověření zvláštní odborné způsobilosti. Jednotliví gestori správních činností stanovených prováděcím právním předpisem (vyhláškou č. 512/2002 Sb.) budou garantovat obsah takto akreditovaných vzdělávacích programů. **Nový odstavec 6** stanoví odlišně od správního řádu lhůtu 90 dnů, ve které je Ministerstvo vnitra povinno o žádosti o akreditaci vzdělávacího programu rozhodnout. Prodloužení lhůty pro vydání rozhodnutí je odůvodněno vyžádáním stanoviska gestorů správních činností. **Nový odstavec 7** vymezuje podmínky, za kterých Ministerstvo vnitra akreditaci zamítne (vzdělávací program nesplňuje požadavky/náležitosti dle zákona, není v souladu s cílem přípravy k ověření zvláštní odborné způsobilosti, odborný lektor pro vzdělávací program nesplňuje požadavky vzdělání a praxe). Výčet důvodů pro zamítnutí akreditace se upravuje v návaznosti na změny v ustanoveních upravujících náležitosti žádosti o akreditaci vzdělávacího programu a na nově stanovené požadavky na odborné lektory.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- V § 32 se s ohledem na zakotvení povinnosti akreditace vzdělávacího programu pouze pro programy pro přípravu k ověření zvláštní odborné způsobilosti, k jejichž obsahu se budou vyjadřovat pouze jednotliví gestoři správních činností, **ruší povinnost Ministerstva vnitra zřizovat akreditační komisi.**
- V § 33 se ruší se uznání rovnocennosti vzdělání pro vstupní vzdělávání, neboť se svou podstatou jedná o vzdělávání, které představuje nezbytný standard pro výkon práce úředníka. Současně vzhledem k nové koncepci obsahu tohoto vzdělávání, kdy dojde k jeho rozšíření o látku z obecné části zvláštní odborné způsobilosti a s tím souvisejícímu posílení jeho významu, je nezbytné, aby toto vzdělávání absolvoval každý nový úředník. Výjimkou je případ, kdy úředník již dříve absolvoval obecnou část úřednické zkoušky podle zákona o státní službě, u níž je s ohledem na povahu a obsah zkoušky možné rovnocennost ve vztahu ke vstupnímu vzdělávání úředníků územních samosprávných celků ex lege uznat. Dále se rozšiřuje okruh studijních programů, po jejichž absolvování úředník nemá povinnost prokázat zvláštní odbornou způsobilost nebo povinnost účastnit se vzdělávání vedoucích úředníků a vedoucích úřadů, o vzdělávací programy pro vyšší odborné vzdělávání, které mohou být stanoveny příslušným prováděcím předpisem.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- Navrhovaná změna bude promítnuta do nového prováděcího právního předpisu (nahrazujícího vyhlášku č. 304/2012 Sb., o uznání rovnocennosti vzdělání úředníků územních samosprávných celků).
- S ohledem na navrhované zrušení obecné části zvláštní odborné způsobilosti a přesun jejího obsahu do nově koncipovaného rozšířeného vstupního vzdělávání a nově upravenou zkoušku vstupního vzdělávání (povinnou pouze pro úředníky vykonávající správní činnosti, pro jejichž výkon je předpokladem prokázání zvláštní odborné způsobilosti, vedoucí úředníky takovéto úředníky řídící a vedoucí úřadu) se upravuje rovnocennost zkoušky vstupního vzdělávání ve vztahu k obecné části úřednické zkoušky podle zákona o státní službě.
- Právní úprava rovnocennosti vzdělání ve vztahu k úřednické zkoušce podle zákona o státní službě se na základě závěrů z „Analýzy jednotlivých aspektů činnosti, práv a povinností státních zaměstnanců a úředníků územních samosprávných celků ve vztahu k protikorupčnímu působení“ doplňuje o zmocnění k vydání prováděcího právního předpisu (vyhlášky), kterým bude možné stanovit rovnocennost zvláštní části úřednické zkoušky pro příslušný obor služby podle zákona o státní službě ve vztahu ke zkoušce zvláštní odborné způsobilosti úředníka k výkonu konkrétní správní činnosti.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- Ze strany zákona o státní službě již stávající právní úprava uznání rovnocennosti zvláštní části zvláštní odborné způsobilosti umožňuje – viz § 36 odst. 4 zákona o státní službě a nařízení vlády č. 136/2015 Sb., o rovnocennosti některých zkoušek a odborných kvalifikací zvláštní části úřednické zkoušky.
- V § 34 se ruší se možnost uznání rovnocennosti vzdělání na žádost ve správním řízení.

Zůstane tak zachováno pouze uznávání rovnocennosti vzdělání ex lege (§ 33). Kompenzací bude, že vzdělání bude ex lege uznáno i u vzdělávacích programů v rámci vyššího odborného vzdělávání (vhodné zvláště u sociálních pracovníků) a dojde díky spolupráci s vysokými školami i k rozšíření stávajících bakalářských a magisterských studijních programů pro uznání rovnocennosti vzdělání. **Účelem navrhované změny je zvýšení profesní erudice úředníků, neboť se sjednotí a zkvalitní institut uznání rovnocennosti vzdělání. Novela si klade za cíl koncepční změnu uznávání rovnocennosti vzdělání se zaměřením na uznání rovnocennosti vzdělání ex lege, a to v rámci průběžné spolupráce s vysokými a vyššími odbornými školami.**

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků

- Tímto krokem dojde k provázanosti akademické půdy s výkonem veřejné správy, přičemž je zde předpoklad motivace i ze strany samotných vysokých škol, neboť i pro ně jde o hodnotu navíc – uplatnění uchazečů, větší provázanost výuky na faktické podmínky výkonu veřejné správy apod. Jedná se de facto o systém postavený na spolupráci (odpovědnosti) s vysokými a vyššími odbornými školami, které mají studijní programy zaměřeny na veřejnou správu a jednotlivé správní činnosti. Koncepční změna uznávání rovnocennosti vzdělání ex lege je potom důsledkem změn probíhajících v uplynulých letech. Z toho důvodu je aktivní stálá spolupráce s vysokými školami (a vyššími odbornými školami) vhodným řešením. Na základě této spolupráce Ministerstva vnitra a jednotlivých ústředních správních úřadů jako garantů správních činností s vysokými a vyššími odbornými školami vznikne (s pravidelnými aktualizacemi) prováděcí vyhláška obsahující výčet studijních programů.
- Přejícným ustanovením (viz čl. II bod 8 a 9) se přitom stanoví, že osvědčení o uznání rovnocennosti vzdělání vydaná na žádost úředníka ve správním řízení do okamžiku nabytí účinnosti tohoto zákona zůstávají i nadále v platnosti, resp., že řízení o uznání rovnocennosti vzdělání započatá podle stávající právní úpravy se dokončí rovněž podle stávající právní úpravy.

Vzor uvedení studijního programu v prováděcí vyhlášce pro URV v rámci správní činnosti „abc“

Kód studijního programu	Studijní program	Specializace	Povinně volitelné předměty	Rok zahájení studia	Správní činnosti
B0421A220006	Právo ve veřejné správě	-	-	2019	abc
M0000A000000	Ekonomika a management	Podniková ekonomika	-	-	abc
M0000A000000	Ekonomika a management	-	Pouze v případě zkoušky z volitelného předmětu „Krizový management-řízení věcných krizí“	-	abc

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava V Státní správa v oblasti vzdělávání úředníků

- V § 35 odst. 1 se do výčtu působností Ministerstva vnitra se promítají změny týkající se nově koncipovaného vstupního vzdělávání a zrušení obecné části zvláštní odborné způsobilosti (určení souboru zkušebních otázek, vedení seznamu odborníků na správní činnosti pro zkoušku ZOZ atd.).

V písmenu h) se upravuje znění textu týkajícího se kontrolní působnosti Ministerstva vnitra v návaznosti na změny v oblasti akreditací vzdělávacích institucí a vzdělávacích programů (nově kontrola činnosti vzdělávacích institucí a poskytování vzdělávání podle zákona o úřednících).

V souvislosti se zrušením možnosti uznání rovnocennosti vzdělání na žádost ve správním řízení a zrušením akreditační komise se zrušuje působnost Ministerstva vnitra v těchto věcech.

- V § 36 písm. a) a d) je v rámci spolupráce s ostatními ÚSÚ nově zakotveno, že ÚSÚ poskytují (už nestanoví, určují pak soubor otázek) MV podklady pro stanovení obsahu zkoušky zvláštní odborné způsobilosti (ten bude nově zveřejněn způsobem umožňujícím dálkový přístup - viz § 21 odst. 8); v písm. d) je pak nově ÚSÚ stanoveno poskytovat MV na vyžádání součinnost při kontrole činnosti vzdělávacích institucí a poskytování vzdělávání podle tohoto zákona.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava VI Ustanovení společná a přechodná

- V § 38 se v návaznosti na vypuštění stávající povinnosti vzdělávací instituce, které byla odňata akreditace vzdělávací instituce nebo akreditace vzdělávacího programu, zajistit úředníkům možnost pokračovat v účasti na stejném nebo obdobném vzdělávacím programu v téže nebo jiné vzdělávací instituci (viz důvodovou zprávu ke změně § 29 odst. 8), se vypouští přestupek vzdělávací instituce na tuto povinnost navazující. **Nově navrhované skutkové podstaty přestupků cílí na fyzické nebo právnické osoby, které nabízejí nebo uskutečňují vzdělávací program pro přípravu k ověření zvláštní odborné způsobilosti jako akreditovaný, ačkoliv akreditaci tohoto vzdělávacího programu nemají, nebo tento vzdělávací program nabízejí nebo uskutečňují v rozporu s platnou akreditací, dále na fyzické nebo právnické osoby, které vydají osvědčení podle zákona o úřednících, aniž by byly vzdělávací institucí, a na fyzické nebo právnické osoby, které nabízejí nebo uskutečňují vzdělávání jako akreditovaná vzdělávací instituce podle zákona o úřednících, aniž by tuto akreditaci měly.** Zakotvení nových skutkových podstat přestupků je nezbytným a efektivním nástrojem k zajištění řádného poskytování vzdělávání úředníků pouze akreditovanými vzdělávacími institucemi formou akreditovaných vzdělávacích programů tam, kde je předepsána. Stanovené pokuty se jeví jako dostatečně vysoké, přičemž jejich horní hranice zároveň není nepřiměřeně vysoká.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava VI Ustanovení společná a přechodná

§ 38

(1) *Přestupku se dopustí ten, kdo*

- a) nabízí nebo uskutečňuje vzdělávací program jako akreditovaný podle tohoto zákona bez platné akreditace nebo v rozporu s platnou akreditací,*
- b) vydá osvědčení o průběžném vzdělávání nebo o vzdělávání vedoucích úředníků a o vzdělávání vedoucích úřadů, ačkoliv není vzdělávací institucí podle tohoto zákona, nebo*
- c) nabízí nebo uskutečňuje vzdělávání jako akreditovaná vzdělávací instituce podle tohoto zákona bez platné akreditace vzdělávací instituce.*

(2) *Za přestupek lze uložit pokutu do*

- a) 50 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a), nebo*
- b) 75 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. b) nebo c).*

(3) *Přestupky podle odstavce 1 projednává ministerstvo.*

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava VI Ustanovení společná a přechodná

- V § 39 odst. 2 je nově reagováno na situaci, kdy se Ministerstvo vnitra každoročně potýká s neplněním povinnosti vzdělávacích institucí vypracovat a zaslat ministerstvu písemnou zprávu obsahující základní údaje o vzdělávání poskytovaném podle tohoto zákona v uplynulém kalendářním roce (za poslední 3 roky podíl vzdělávacích institucí, které tuto povinnost neplní, osciluje mezi 20 a 25 %, což je na úkor vypovídající hodnoty výroční zprávy o stavu vzdělávání úředníků územních samosprávných celků zveřejňované každoročně Ministerstvem vnitra, ale především na úkor nezbytné zpětné vazby o situaci v této oblasti). S ohledem na absenci sankce za nesplnění této povinnosti ve stávající právní úpravě je vynucení splnění povinnosti obtížné.
- Stanovuje se tak sankce v podobě odnětí akreditace, pokud vzdělávací instituce předmětnou povinnost nesplní, a to ani přes výzvu a poskytnutí přiměřené lhůty k jejímu splnění. **Současně se lhůta pro zaslání zprávy vzdělávací institucí ministerstvu zkracuje z 31. května na 31. března kalendářního roku (odst. 1).** Důvodem je, aby i s ohledem na dobu zpracování výsledné výroční zprávy Ministerstvem vnitra byla výroční zpráva zveřejněna nejpozději do poloviny roku následujícího po kalendářním roce, za který je výroční zpráva vypracována.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava VI Ustanovení společná a přechodná

- V § 39 odst. 3 je nově stanovena povinnost vzdělávací instituce oprávněné poskytovat prohlubování kvalifikace podle tohoto zákona sdělit na žádost Ministerstva vnitra datum, čas a místo poskytování vzdělávání za účelem provedení kontroly.
- V § 41 se v návaznosti na zrušení akreditační komise vypouští právní úprava ve vztahu k členům této komise. To samé se týká i výběrové komise, kterou si ustavuje sám územní samosprávný celek pro účely výběrových řízení na obsazení pracovních míst úředníků v případech, kdy je výběrové řízení podle zákona povinné. S ohledem na výše uvedené se tak toto ustanovení týká nově pouze zkušební komise pro ZOZ (ustanovení upravuje účast členů této komise při zkouškách jako úkon v obecném zájmu viz § 203 zákoníku práce, při němž jim náleží pracovní nebo služební volno s náhradou mzdy, resp. platu, přičemž zaměstnavateli člena komise nenáleží náhrada mzdy nebo platu za dobu uvolnění jeho zaměstnance).

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava VI Ustanovení společná a přechodná

- Z praktických důvodů se zrušuje stanovení horní hranice náhrady ušlého výdělku za dobu výkonu funkce člena zkušební komise u těch členů komise, kteří nejsou v pracovním poměru ani v poměru obdobném pracovnímu poměru, ale jsou výdělečně činní (přísluší jim náhrada v prokázané výši). Stávající horní hranice již neodpovídají aktuálním mzdovým a platovým poměrům a z poznatků z praxe vyplynulo, že horní hranici náhrady ušlého výdělku není třeba na úrovni zákona upravovat.
- Rovněž z praktických důvodů se upravuje stanovení osoby, která určuje způsob dopravy člena komise pro účely náhrady jízdních výdajů. Navrhuje se, aby způsob dopravy určoval ten, kdo členy komise jmenoval (tj. Ministerstvo vnitra), neboť určování způsobu dopravy předsedou komise je nelogické a v praxi působí zbytečné komplikace.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava VI Ustanovení společná a přechodná

- V § 42 se v návaznosti na nově koncipované vstupní vzdělávání a zkoušku vstupního vzdělávání (viz § 19, 19a a 19b) umožňuje vydání prováděcího právního předpisu, jenž upraví náležitosti osvědčení o vstupním vzdělávání, způsob přihlašování ke zkoušce vstupního vzdělávání, náležitosti přihlášky, způsob a průběh zkoušky vstupního vzdělávání a náležitosti osvědčení o zkoušce vstupního vzdělávání, se doplňuje zmocňovací ustanovení pro vydání vyhlášky Ministerstva vnitra.

Pozn.: Obsah a rozsah zkoušky vstupního vzdělávání zveřejní MV způsobem umožňujícím dálkový přístup. Obdobně platí i pro zkoušku ZOZ (viz § 21 odst. 8).

- Doplňuje se rovněž zmocnění pro vydání vyhlášky upravující náležitosti osvědčení o průběžném vzdělávání a osvědčení o vzdělávání vedoucích úředníků a o vzdělávání vedoucích úřadů.
- V návaznosti na nové ustanovení § 33 odst. 2 se upravuje nové zmocňovací ustanovení, na jehož základě může Ministerstvo vnitra vydat vyhlášku, kterou stanoví rovnocennost zvláštní části úřednické zkoušky pro příslušný obor státní služby ve vztahu ke zkoušce zvláštní odborné způsobilosti.

Děkuji za pozornost

KONTAKTNÍ ÚDAJE

webové stránky MV ODK: <http://www.mvcr.cz/odk2>

poštovní adresa: Ministerstvo vnitra ČR
Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
Nám. Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

ID datové schránky MV: 6bnaawp

Tel: 974 816 411 (429) – sekretariát odboru

E-mail: odbordk@mvcr.cz – sekretariát odboru

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor veřejné správy, dozoru a
kontroly